

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 2 • NR 11 • 1965

Heraldik i vor Tid
Af Sir George Bellew

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldininen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

Heraldik i vor Tid

Af Sir George Bellew

MIN FORGÆNGER som *Garter King of Arms*, nu afdøde Sir Gerald Wollaston, holdt i 1933 et lærd og autoritativt foredrag for dette selskab om heraldik i almindelighed. I mit foredrag vil jeg lægge vægten på *vor tids* heraldik, og *vor tids* menneskers forhold til heraldikken, dens anvendelse indenfor slægten, i det offentlige liv, i handels- og forretningslivet o.s.v., og, da heraldik jo primært er noget for øjet, vil jeg selvfølgelig også berøre den kunstneriske side af sagen.

Når jeg taler om *vor tid*, må jeg lige indskyde, at den for mit vedkommende stoppede i juli 1961, da jeg trak mig tilbage fra embedet som *Garter King of Arms*.

Sir George Bellew var, indtil han i 1961 trak sig tilbage, *Garter King of Arms*, dvs. den første blandt de våbenkonger, herolder og persevanter, som udgør Englands »Heroldskollegium«, *College of Arms*. I november 1962 holdt han i *Royal Society of Arts* i London et foredrag om »Modern Heraldry«, som blev trykt i dette selskabs *Journal* for januar 1963. Både Sir George Bellew og *Royal Society of Arts* har givet deres minde til, at *Heraldisk Tidsskrift* publicerer dette foredrag på dansk, hvilket vi herved bringer dem vor varmeste tak for. Artiklen er oversat af O. H. M. Baron Haxthausen, som også har foretaget enkelte forkortelser.

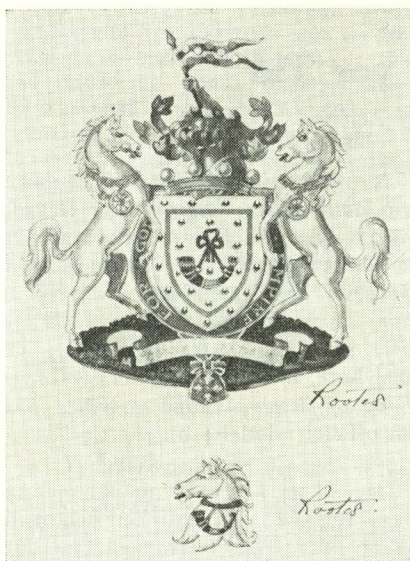
Under læsningen bør man i øvrigt komme i hu, at det er engelske forhold forfatteren udtaler sig om. Hans synspunkter kan derfor ikke uden videre overføres til Skandinavien. For ligesom at understrege dette er en række navne på institutioner m. v. ikke oversat.

Mærkelig nok er heraldik et emne om hvilket der hersker højst forskellige opfattelser. Det er min erfaring, at enhver der virkelig ved noget om heraldik, også med sig selv ved, at *hans* synspunkter er rigtige og *de andres* forkerte. Derfor er det De nu skal høre, ikke den nuværende *Garter King of Arms*' stemme — heller ikke en officiel udtalelse fra *the College of Arms*.

Så vidt jeg kan se, er mange menneskers forhold til heraldikken det, at de er en smule nysgerrige, men kun lidt. I det store og hele accepteres heraldikkens tilstedeværelse iblandt os uden videre og uden videre forståelse. Det er sikkert, paradoxalt nok, dette, at heraldikken forekommer overalt, der gør, at den så ofte overses.

Der er imidlertid nogle mennesker, og jeg tror deres antal er stigende, som virkelig er interesserede. De ser noget vakkert og de vil lære mere om det. Og så er der en meget lille gruppe, hovedsagelig bestående af herolder, heraldikere, antikvitetssamlere, genealoger og somme tider almindelige entusiaster, som simpelthen er bjergtagne.

Uheldigvis er heraldik ofte blevet sat i forbindelse med noget så utiltalende som snobberi, og noget så trist som gravmæler. Personlig er jeg nu ikke så sikker på, at en smule snobberi er af det onde, blot det ikke går videre end til lidt slægtsstolthed og en persons stille ønske om hellere at se agtelsen for sin familie stige end dale. Og med hensyn til gravmælerne er der ikke andet at sige, end at her hører heraldikken sig til, fordi det er en

1. Våben for Lord Rootes, en af automobilindustriens førende skikkelser. Signalhornet er et gammelt familiemærke, ført af flere grene af slægten Rootes; hestene står for hestekræfter; hjulene for transport; kæderne for herredømme over hestekræfterne. Andre af figurerne i dette og de øvrige gengivne familievåbener har en ren personlig betydning uden almen interesse. Denne illustration og figur 2, 3 og 5 er skitser udført i *College of Arms* og forelagt ansøgerne til godkendelse forud for udfærdigelsen af våbenbrevne.

anerkendt og værdig måde, at ære de henfarnes minde på.

Mange gamle adelsfamilier bor endnu på deres gamle ejendomme med deres våben over porten, hoveddøren og kaminen, og der har det altid sidet, siden en fjern forfader satte det op i 1600- eller 1700-tallet, da det var moderne. Næppe mange ville i dag drømme om at gøre det samme, men ingen ville vove at fjerne det gamle våben. Man henleder ikke opmærksomheden på våbenet, skønt man

inderst inde er stolt over det, man foretrækker ikke at tale om det — som regel fordi man ikke har forstand på heraldik.

I en bestemt families salon er der en løve og en hest som skjoldholdere til familievåbenet i et stort og tungt relief over kaminen. Jeg havde det største besvær med at overbevise ejeren om, at hans hest virkelig var en hest og ikke en enhjørning. Skønt han — som hans forfædre før ham — havde boet sammen med denne hest hele sit liv, havde han øjensynlig aldrig set nærmere på den; eller troede han måske at alle skjoldholdere *skulle* være løver og enhjørninge? (se figur 10). Dette eksempel giver et billede af mange gamle slægters indstilling. Man har et våben, man er stolt af det, og det ville være utænkeligt at skulle undvære det; men hvad det forestiller og symboliserer, er for disse mennesker noget uvæsentligt.

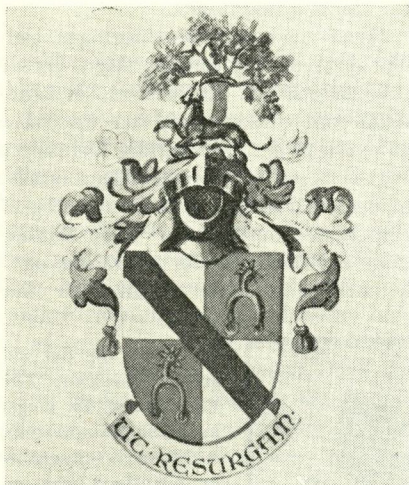
Besyderligt nok fører denne indstilling os helt tilbage til heraldikkens oprindelse, da våbenerne oftest kun indeholdt enkle figurer eller mønstre, der så vidt vi ved ingen særlig »mening« havde.

Dette synspunkt deles til en vis grad også af dem der i nyere tid har fået våben. Naturligvis kan disse ikke sige, at våbenet altid har været der, men de kan sige, at det er der, og at det en skønne dag vil være gammelt; i mellemtiden er det familiens symbol og en del af familiens miljø. At man ikke *bruger* våbenet så tit betyder intet, blot det er der.

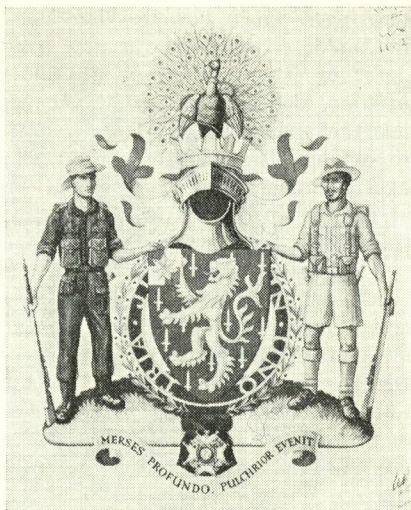
Anvendt heraldik er ikke særlig udbredt i dag. Nu og da ser man et heraldisk flag vaje fra taget af en ståtelig bygning, og ved særlige lejligheder ses det heraldiske banner for en *County Sheriff*, enten i retssalen eller senere hængende i hans hjem. Somme

tider ser man et billede af familie-våbenet på en væg og sjældnere et hjelmtegn på automobilet eller brev-papiret. Den eneste mere udbredte anvendelse af slægtsheraldik nu om stunder er faktisk på små personlige ejendele som signetringe, manchet-knapper, exlibris o. lign.

Jeg tror at denne tilbageholdenhed skyldes en fornemmelse mange har i dag hvor så meget udjævnes: Hvad end skik og brug var forhen, så er det ikke længere god tone at skilte for åbenlyst med sit våben — *for måske har naboen ikke noget*. Det må jo siges at være et høfligt og prisværdigt hensyn til andres følelser. En anden grund kan være, at man under ingen omstændigheder vil risikere at blive

2. Våben for Sir Ronald Prain, en fremtrædende person inden for kobberindustrien. I skjoldet ses to gyldne riddersporer og mellem dem er der en »tenne« skråbjælke; i engelsk blasonering betyder dette ord »kobberfarvet«. I hjelmtegnet over den traditionelle, åbne hjelm for riddere ses en rødskimlet antilope, som holder tegnet for kobber — en hentydning til *Roan Antelope Copper Mines*.

3. Våben for feltmarskal Sir William Slim (før han blev ridder af Hosebåndsordenen og *peer*). I skjoldet en løve: for England, og for mod og styrke; mange sværd for mange slag. Hjelmtegnet er Burmas påfugl. Skjoldet holdes af to soldater fra afdelinger, som har stået under Lord Slims kommando. Ordensdekorationen er storkorsen af Bath-ordenen. Storkorsriddere har samme ret som *peers* til at føre skjoldholdere.

antaget for en snob, og derfor udviser en vis diskretion eller tilsyneladende ligegyldighed i alt våbenet vedrørende. Med andre ord, brugen af våbenet er i dag meget begrænset — frivilligt. Men da et våbens formål snarere er at give ejeren en indre tilfredshed end at være et middel i kampen for at holde trit med, eller uddistancere, naboen, er den begrænsede anvendelse ikke et åg.

Anderledes frit anvendes heraldikken af de selskaber og foreninger, der har våbenbrev fra *the Kings of Arms*, fra 1400-tallet og op til vore dage. I modsætning til enkeltpersoner har de kun få hæmninger i brugen af våbenet, og liden medfølelse for det selskab,

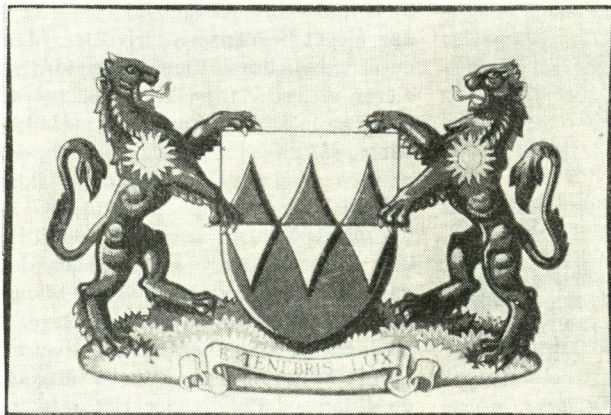
som ingen våben har. De viser åbenlyst, at de er stolte over at være hvad de er, og at enhver nok så lille smule prestige, der knytter sig til våbenet ikke er andet end hvad der retsligt tilkommer dem. Selvfølgelig er der også andre grunde for et selskab til at føre våben. Der er bl. a. det praktiske behov for et segl.

For ikke så længe siden sagde jeg i en tale til *the Institute of Marketing and Sales Management*, der lige havde fået våben: Deres våben symboliserer Deres høje mål, forhåbninger og moralbegreber, og det skal minde Dem om, at disse ting virkelig er værd at lægge sig på sinde. Våbenet kræver respekt og endog ærefrygt både blandt dem selv og blandt andre, dels fordi det indirekte er en benådning fra kronen, dels fordi det taler om Englands traditioner og historie. Det er værdifuldt for et selskab at have prestige, og der kan ikke herske tvivl om, at et selskab der besidder et officielt approberet våben vinder i prestige. Våbenet indgyder, eller burde indgyde medlemmerne af dette institut en korpsånd og måske en følelse af at tilhøre noget i retning af et broderskab. — Det var hvad jeg sagde.

Smurte jeg for tykt på? Jeg tror det ikke. Det kom fra hjertet, og jeg mente hvert ord.

College of Arms's holdning ved tildeling af våbener, eller rettere *the Kings of Arms's* holdning (det er nemlig kun de sidstnævnte, som har fuldmagt til at udstede våbenbreve, en fuldmagt som er givet dem hver især af kronen) har næppe ændret sig synderligt gennem adskillige hundrede år. Enhver agtværdig mand med et godt omdømme og med respektabel »baggrund« kan, hvis han ønsker det, ansøge om et våben for sig og sin familie, og han vil sandsynligvis få det. Det er ikke nogen dårlig opskrift. De der ønsker våben nu om stunder er som regel meget agtværdige mennesker med meget prisværdige grunde for deres ansøgninger.

Hvad angår sammenslutninger, gælder omtrent det samme. Men det er ikke helt så let her at finde et kriterium som tillader dem der *bør* have våben at få det, og samtidig forhindrer engros salg af våbener til hvemsomhelst med en deraf følgende devaluering af respekten for våbener både blandt dem der allerede har et våben og i offentligheden som sådan. Der *bør*

4. Våben for det engelske Kulnævn, *The Coal Board*. En meget markant komposition. Kulnævnets opgave er at få kullene bragt op til jordens overflade, og dette illustreres klart af disse rent heraldiske figurer. Løverne står for England, men de er sorte og på skulderen beklagt med en gengivelse af solen, kilden til alt lys og al energi.

5. Våben for den Britiske Antikvitetshandlerforening, *The British Antique Dealers' Association Ltd.* Et våben med særpræg. Denne type krone kaldes en antik krone, og allikerne repræsenterer samlere (med antikviteter under vingerne). Busten forestiller Benvenuto Cellini, den berømte kunsthåndværker.

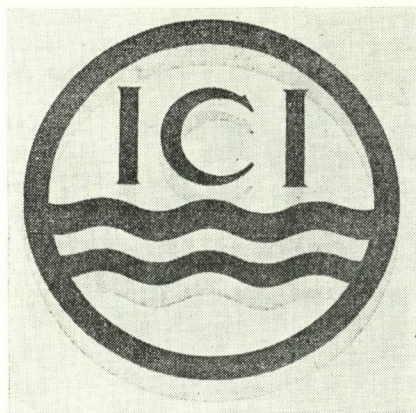
afstikkes visse grænser, men disse bør ikke være kortsynede forhindringer.

Jeg skal ikke forsøge at beskrive hvorledes dette uhyre vanskelige og delikate problem behandles, men jeg kan sige så meget, at tendensen går i retning af, på den ene side at udvide mulighederne for at søge våbenbrev, således at nogle af de store og gamle forretningsforetagender, som hidtil af tekniske grunde har været udelukket, vil kunne få våben, hvis de måtte ønske det — og på den anden side, at begrænse mulighederne for sådanne nyere og mindre foretagender, der, blot fordi de opfylder visse, gamle tekniske betingelser, hidtil har kunnet søge om våben. Heraldikken ser i dag ikke noget uværdigt i handelsvirksomhed, men man er meget følsom overfor hvorvidt den pågældende virksomhed virkelig er samfundsgavnlig.

Det ville være naturligt at spørge, hvorfor et handelshus i det hele taget skulle ønske sig et våben. Faktisk sker

det også kun sjældent. Sund fornuft og god smag siger dem, at heraldik ikke rigtig passer for dem. Det er kun når et firma har opnået stor betydning, eller har en lang, respektabel historie bag sig eller begge dele, at dets direktion kan finde, at det ville være på sin plads med et våben. Men desværre hænder det også, at der kommer ansøgninger fra ganske nye virksomheder. Man kunne mistænke dem for at ønske sig, at våbenet skulle hjælpe firmaet til en mere befæstet stilling, at våbenet skulle være et status-symbol. Vort synspunkt er imidlertid, at firmaet først selv må vise hvad det er værd.

I forretningsverdenen anvendes et væld af mærker, som en slags vildskud på heraldikkens stamme. Nogle af dem er heraldiske, endog korrekt registrerede våbener, andre ser heraldiske ud, men er ikke rigtig heraldik, og andre igen er tegn og symboler, som ikke er heraldiske, men som bruges med præ-

6. Firmamærke for *Imperial Chemical Industries Ltd.* Dette er ikke egentlig heraldik, men en udløber af heraldikken. Et godt blikfang, blandt de bedste i sin art.

cis de samme formål, nemlig identifikation, prestige, selvrespekt o.s.v. De anvendes i udstrakt grad til reklame og som varemærker. Der er i hundredvis af dem, mange er meget karakterfulde og af høj kvalitet, men desværre er endnu flere elendigt makværk. *College of Arms* har ikke hånd i hanke med dette store felt. Det er efter min opfattelse en skam, men jeg tror ikke at mange af mine tidligere kolleger deler denne opfattelse. Helt bortset fra den erfaring og færdighed som Kollegiet har i symbolik og tegning og som det kunne bringe til dette område, synes jeg, at der burde være et registreringscenter for sådanne mærker, om ikke andet så for at forebygge gentagelser eller utilsigtede krænkelse af andres rettigheder.

Det mest eftertragtede i forretningslivet er vel nok at kunne skilte med det kongelige våben og nedenunder sætte de obligate ord om, at firmaet er antaget som hofleverandør. Det er en ærefuld udmærkelse, som kun for-

undes få. Det indebærer, at firmaet har kongelig bevågenhed, og er således en garanti for høj kvalitet og god betjening. Retten til at føre det kongelige våben er lovbeskyttet og har enorm betydning for et firmas renommé, men set fra et individualistisk synspunkt (som jo er det heraldiske synspunkt) er betydningen ringe, idet alle disse våbener er så godt som identiske både i stil og i udførelse.

Der er næsten ingen grænser for hvilke figurer, der ellers kan anvendes i et våben. Stegepander og fodbolde er lige så tilladte som besanter; og puddelhunde (skønt sjældne) lige så velkomne som løver. Blandt den seneste tids figurer — hvis man da kan kalde dem sådan — findes kosmiske stråler, atomer og elektroner, enten symbolsk fremstillede eller naturalistisk gengivet så godt det nu lader sig gøre efter eksperternes anvisninger. Sputniker og rumskibe har endnu ikke vist sig, men teknisk set er der ingen hindringer, selvom jeg personligt nu synes at de ikke hører hjemme her. Hvis sådanne ting skulle gengives i heraldikken ville jeg mene, at de burde repræsenteres ved symboler eller i det mindste gengives i en forenklet eller stiliseret form.

De mennesker som får tegnet nye våbener er levende interesserede i og lægger uendelig vægt på komposition og udførelse. Symbolik af den ene eller anden art kommer i første række, derefter et tiltalende udseende og sidst det særpræg, der gør, at det ene våben kan skelnes fra det andet. Dette sidste skulle egentlig have været det første hensyn. Men meningen, at have et våben for våbenets egen skyld, har næppe hermed mistet sin betydning. Den almindelige opfattelse synes blot at være, at skal man have et nyt våben,

bør det være symbolsk, smukt og særpræget — i nævnte rækkefølge.

Et af de problemer som tegneren, almindeligvis herolden, stilles overfor, er at ansøgerne ofte tror, at de er bedre tegnere end herolden. Da det snarere er heroldens opgave at vejlede end at insistere, får amatøren tit sin vilje, og resultatet lader ofte meget tilbage at ønske. Det er trist men sandt, at man i sådanne tilfælde giver *College of Arms* skylden, og at denne institutions omdømme på denne måde skades. Kollegiet, eller rettere våbenkongerne, der har det sidste ord i sagen, da det er dem som signerer våbenbrevet, kan ikke så godt afvise et våben som en ansøger har lagt hele sin sjæl i, medmindre det er helt hen i vejret, d.v.s. bryder de heraldiske regler eller måske krænker et allerede eksisterende våben ved en for nærgående lighed.

Og dog er vel nok de fleste af de våbener, der tegnes i dag, så gode som nogen tidligere epokes. Her i landet og især i de senere år er tegnerne blevet klare over, at heraldikken byder på lige så gode muligheder for at udfolde originalitet og charme som enhver anden gren af den bildende kunst. Et heraldisk mønster kan være noget overordentlig smukt, men det kan også være temmelig deprimerende. Det afhænger helt af hånden det tegnes af og måden det tegnes på.

Hermed er vi ved den kunstneriske side af sagen, den stil et våben tegnes i, og den færdighed hvormed det tegnes. Skønhed er, som vi ved, noget i beskuerens øje — og det gælder også for heraldik. Heraldisk kunst i middelalderen, eller heraldisk kunst gengivet i middelalderens manér, er vel nok den som beundres mest blandt dem der har mere end blot et flygtigt kendskab til emnet. Ved middelalde-

rens heraldik er der en friskhed og sikkerhed og en sans for egnede motiver, som aldrig senere er blevet overgået. Kunstnerne havde den rette forståelse af dette grundlæggende, at et våben skal kunne skelnes fra alle andre. Det var denne fornemmelse for det væsentlige, der fik dem til at give alle figurer, genstande og mønstre sådan at de lettest lod sig genkende på afstand.

Dette princip er stadig det ledende og bærende i heraldikken, om end det ikke altid har været lige fremtrædende, og til tider næsten har været glemt. Men det er denne ejendommelighed, der så klart adskiller heraldisk kunst fra andre kunstgrene. Enhver tidsalder har udviklet *sin* smag og *sine* stilretninger. Skønt den middelalderlige stil altså som nævnt er den foretrukne blandt kendere, kan man ikke benægte, at andre tiders stil kan have en vis tiltrækning, og at alle har deres be-

7. Våben for den britiske Atomenergi-kommission. Skjoldets figurer er rent heraldiske, og hævdes af atomforskere klart at anskueliggøre en atomspaltning. Skjoldholderne er to meget sjældne fabeldyr, som man næsten intet ved om — derfor blev de fundet passende. Også valgsproget er velvalgt.

undrere. Mange foretrækker et våben i victoriansk stil, andre synes bedst om 1700-tallets. Heraldik kan være vakker i enhver stilart, når den vel at mærke er udført af en kompetent kunstner. Uheldigvis er heraldiske kunstnere af klasse i dag så sjældne som solskin i den engelske sommer — jeg tror ikke der er mere end et dusin i landet — men hvad de frembringer, hovedsagelig for *the College of Arms*, hvor flere af dem arbejder, kan være af meget høj kvalitet.

I abstrakt, impressionistisk eller modernistisk kunst kan heraldikken ikke

8. Våben for *The Institute of Mechanical Engineers*, i denne udførelse af Stephen Gooden. Symbolikken er følgende: En målepasse som måler en stålbjælkes diameter: præcision; en lænket hest: beherskelse af hestekræfter — over hele verden. Skjoldholderne er Arkimedes, der står for planlægning, og Vulcan, som repræsenterer håndværksmæssig kvalitet. Bemærk hvorledes kunstneren har udformet hjelmklædet, så det minder om stålspåner.

finde indpas. Vel er der en vis frihed i valg af stil, men kravene om nøjagtighed og dette at våbenet skal kunne kendes på afstand, er uforenelige med disse stilretninger. Alligevel kan heraldikken godt følge med tiden og med held iklædes vor tids dragt. Når det gøres med smag og håndelag, kan det virke meget tiltalende og forfriskende, ja morsomt.

Heraldik er i dag noget meget levende, der indtager sin plads både i hjemmene og i det offentlige liv. Heraldikken har mange anvendelsesmuligheder både nyttige og dekorative. Man kan nøjes med blot at nyde heraldikken, men den kan også dyrkes som en hobby. Den hjælper os til at se lysere på tilværelsen i en tid som er fuld af rædsel. Den er ikke længere noget der kun angår de rige og mægtige; i dag er den for enhver interesseret, uanset om han selv har våben eller ej.

Alt i alt er det min erfaring som herold gennem fyrré år, at heraldik er noget *velgørende*.

*

Foredraget var ledsaget af lysbilleder, de billeder der her illustrerer teksten. Efter foredraget var der diskussion, hvoraf der her bringes uddrag.

Sir George Bellew svarer Sir Anthony Wagner: Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt man burde finde nye anvendelsesformer for heraldikken vil jeg sige, at for institutioner er mulighederne ubegrænsede, men for slægtsheraldikken kan jeg dårligt foreslå nye veje. Jeg holder fast ved, at den rigtige plads for slægtsvåbenet er i ens tanker og idealer, og at det ikke så meget bør stilles til skue. Jeg tror at dette er en meget gammel indstilling. Hvis jeg husker ret, var de tilladte

9. Våben for *Australia and New Zealand Bank Ltd.* En af *College of Arms's* tegninger. Den er perfekt komponeret og udført, næsten for perfekt, heraldisk helt igennem korrekt.

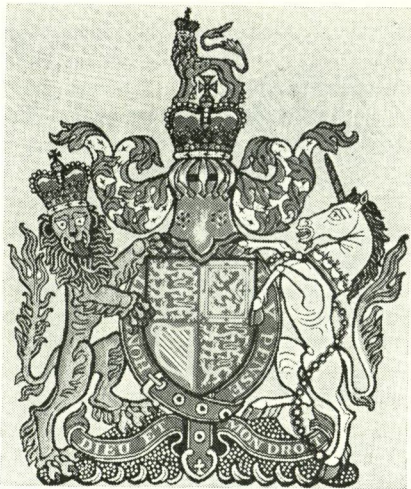
anvendelsesmuligheder for det våbenskjold og hjelmtegn som Shakespeare's fader havde ansøgt om, specificeret i våbenbrevet.

Sir George svarer Mr. Harold B. Pereira på et spørgsmål om, hvad der vil ske hvis to våbenførende foretagender sammensluttet (f. eks. luftfartsselskaberne B.O.A.C., som har skjoldholdere, og B.E.A., som ikke har skjoldholdere): Jeg er ikke længere kompetent til at udtale mig, men det må være muligt at komponere et alliancevåben under en eller anden form. Heraldikkens regler ændrer sig sammen med tiden og tilpasser sig nye situationer. Hvis De skriver til *College of Arms* vil De sikkert få det rette svar.

Miss E. Kay Kohler spørger om der er mulighed for at straffe kunstnere der gengiver Englands løver som slappe og dvaske dyr. Hun foreslår selv, at sådanne kunstnere bør stille ved *Col-*

lege of Arms' bygning hvor de derefter vil blive kogt i olie. Sir George svarer, at kunstnere bør have et vist spillerum, og at Englands løver fra et kunstnerisk synspunkt ikke indtager nogen vigtigere plads i heraldikken end andre løver. Han finder derfor den foreslåede straf for hård og vil nøjes med at anbefale, at personer som gør sig skyldige i den omtalte forseelse dyppes i tjære og rulles i fjer.

Mr. Mark Antony L. Elvins spørger om der er adgang til at ændre et nedarvet våben, hvis dets heraldik er dårlig. Som eksempel nævnes Lord Nelsons våben. Sir George svarer, at et våben kan blive ændret ved et nyt våbenbrev, men våbener kan ikke ændres med tilbagevirkende kraft. Den første Lord Nelsons våben vil derfor forblive som det er, uanset at nogle af os ikke synes om det, medens den nuværende Lord Nelson kan få ændret

10. Det engelske kongevåben i en moderne streg, af Edward Bawden. Både beundret og kritiseret, men heraldisk set helt i orden. (Fra Shell-Mex bogen »The Queen's Beasts«; udgivet af Newman Neame).

sit våben, hvis *Garter King of Arms* vil gå med til det.

Mr. James Moran: Hvorledes afgø-

res det om et firma må føre skjoldholdere eller ej? Sammenligner man foretagendet med en storkorsridder og en *peer*? — Sir George: Så vidt ville jeg nu ikke gå, men i grove træk er det noget i den retning.

Mr. Gerald Cobb (College of Arms) bemærker om heraldiske løver, at de kan være meget forskellige i udformning, lige fra de dekorative tidlige former, der udfylder feltet ligeligt, til de mere naturalistiske gengivelser i 1600- og 1700-tallet, kulminerende med laskede zoologisk-have-løver på Nelsons tid. Interessen for gotik, i 1800-tallet, bragte løven tilbage til dens middelalderlige form — den form der foretrækkes i dag. Men det kan ikke altid lade sig gøre at indpasse en sådan udformning af dette dyr i moderne heraldik. F.eks. er et afrikansk universitet netop ved at få et våben, hvor en løve skal optræde sammen med en elefant, en kokuspalme og en maske. I sådanne omgivelser må det være en mere naturalistisk løve, der skal bruges.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.